



De nieuwe eindtermen: onderwijspedagogische reflecties

Maarten Simons

Laboratorium voor Educatie en Samenleving
KU Leuven
maarten.simons@kuleuven.be

Overzicht

De nieuwe eindtermen: welke keuzes zijn gemaakt?

- Mbt werkingsmodel
- Mbt vorm en statuut
- Mbt scenario's

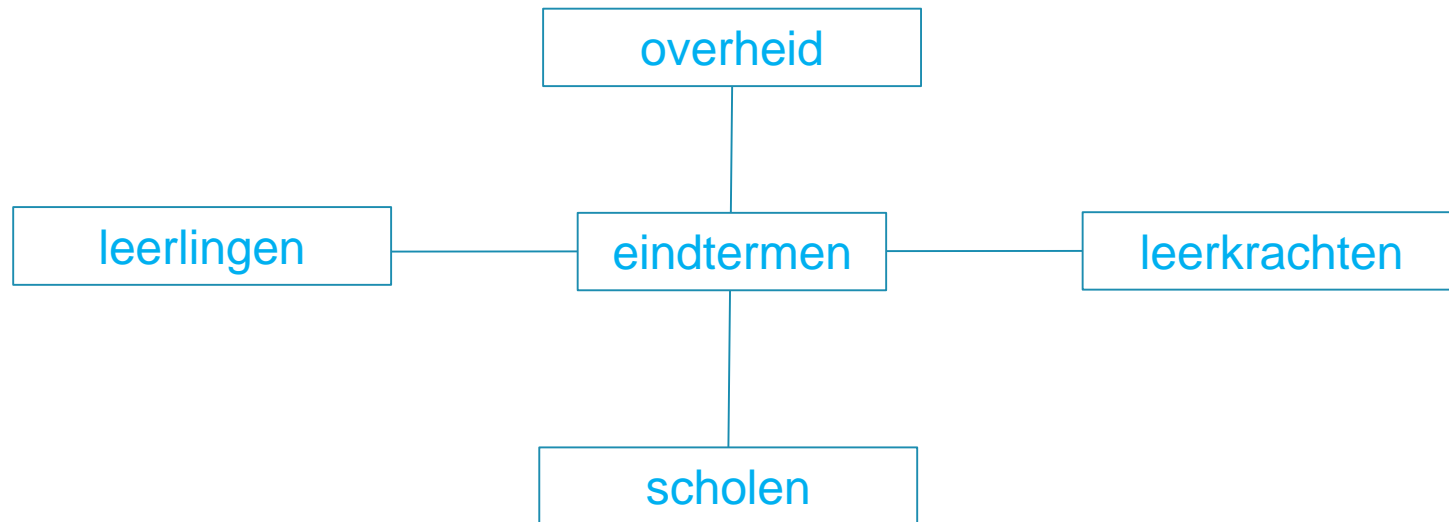
De nieuwe eindtermen: een kleine grammatica

- Een nieuw krachtenveld?
- Voorschrijdend inzicht

“De actuele werking en doeltreffendheid van de eindtermen als beleidsinstrument in Vlaanderen”
Onderzoek in opdracht van de Vlaamse Overheid – Departement Onderwijs en Vorming

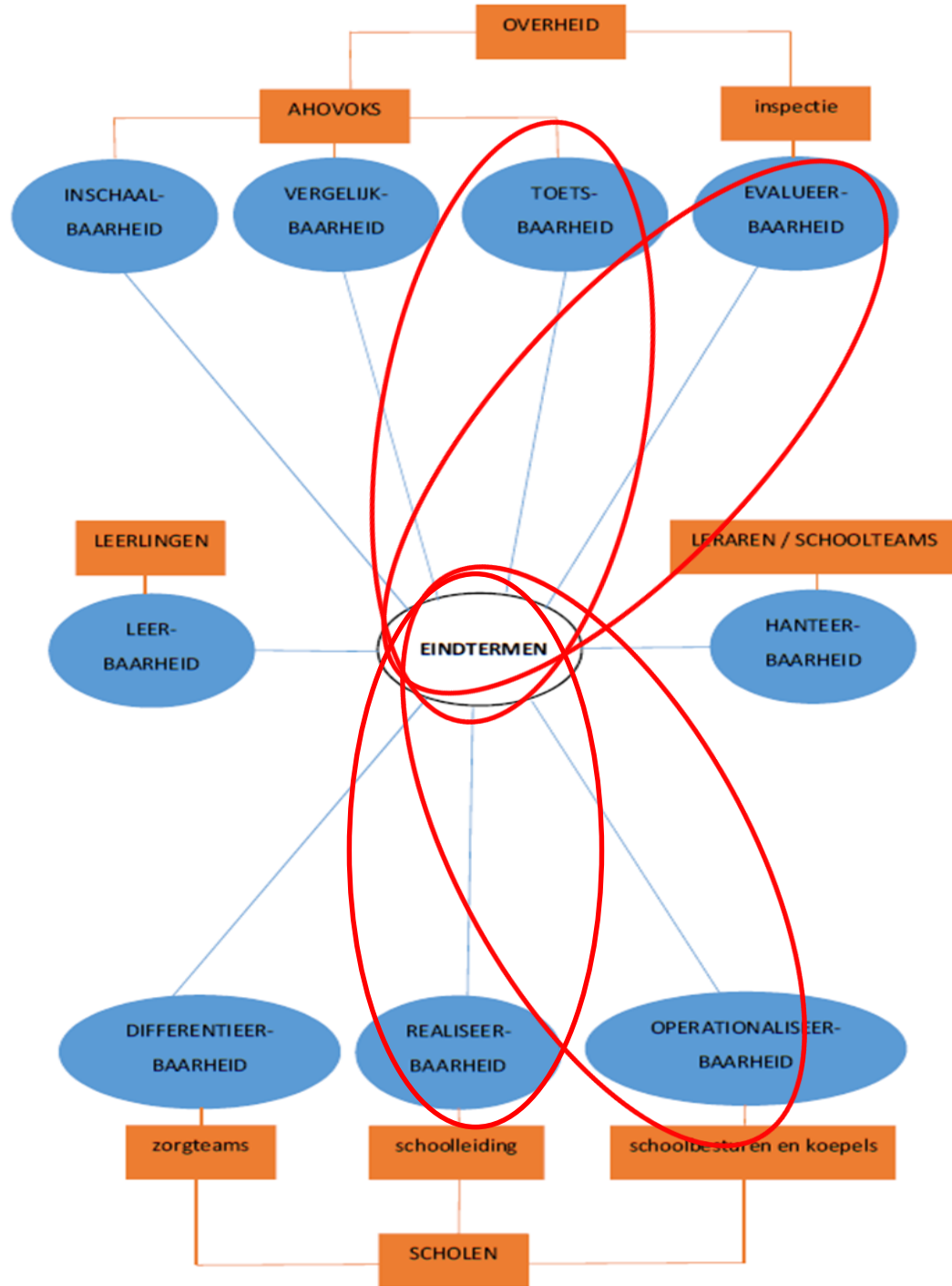
Promotoren: Maarten Simons & Geert Kelchtermans,
Medewerkers: Joyce Leysen & Margo Vandenbroeck

Vertrekpunt



De nieuwe
eindtermen: welke
keuzen zijn gemaakt?

Werkingsmodel



- MOGELIJKHEIDSVoorwaarden**
 - Legaliteit
 - Grondwettelijkheid
- RANDvoorwaarden**
 - Representativiteit
 - Financiëring
 - Volgtijdigheid
 - Professionaliteit




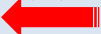



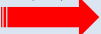







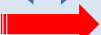



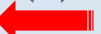
Vorm

Tabel 5. *Verwachtingen ten aanzien van de vorm van de eindtermen*

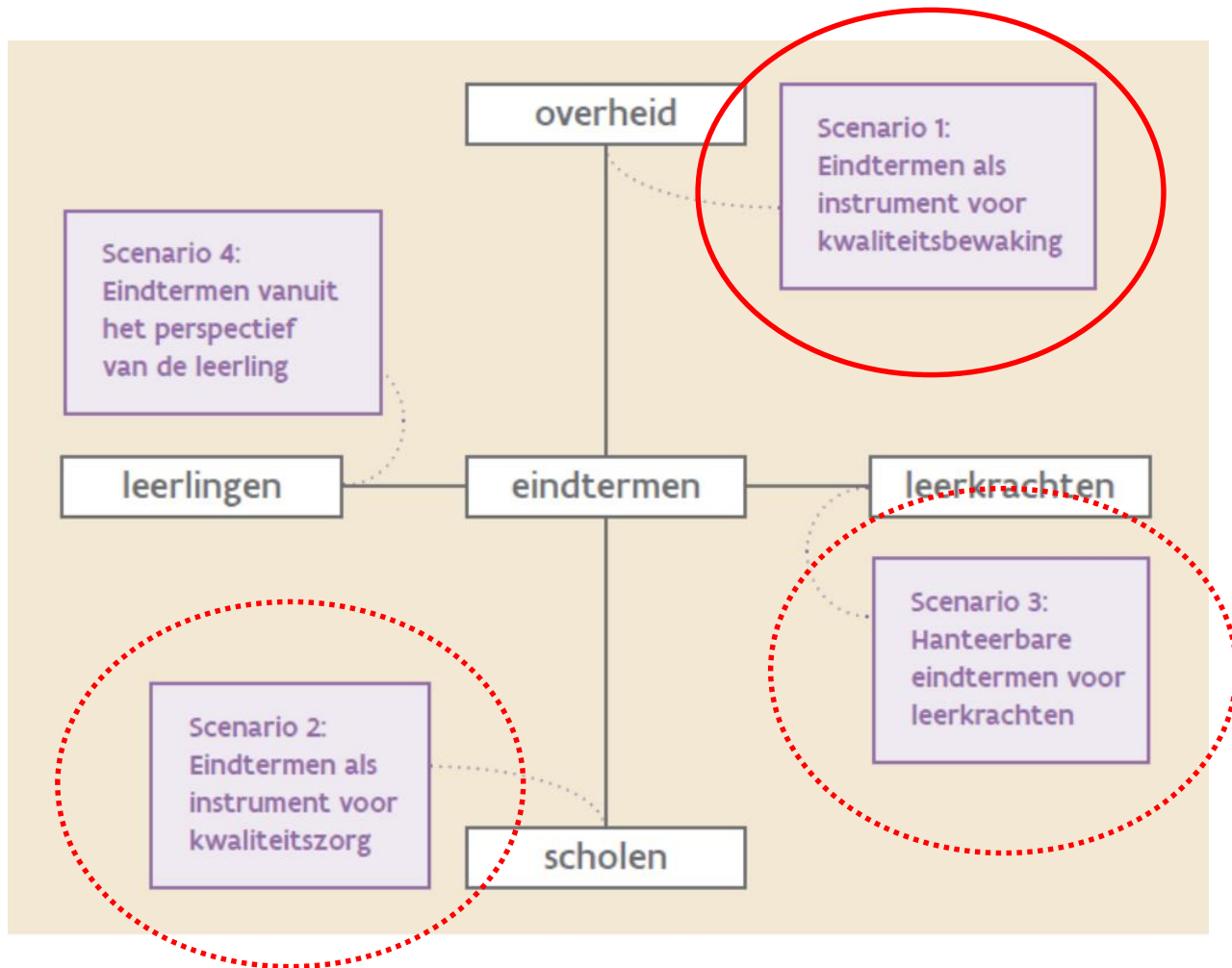
abstract (hoog abstractieniveau)	↔	concreet (laag abstractieniveau, tastbaar)
algemeen (inhoudelijk breed)	↔	specifiek (inhoudelijk smal, bepalend)
zonder beheersingsniveaus	↔	met beheersingsniveaus
competenties (geïntegreerd)	↔	kennis, vaardigheden, attitudes (analytisch)
uniform	↔	pluriform
substantieel	↔	minimaal
eenduidig	↔	open voor interpretatie

Statuut

Tabel 6. *Verwachtingen ten aanzien van het statuut van de eindtermen*

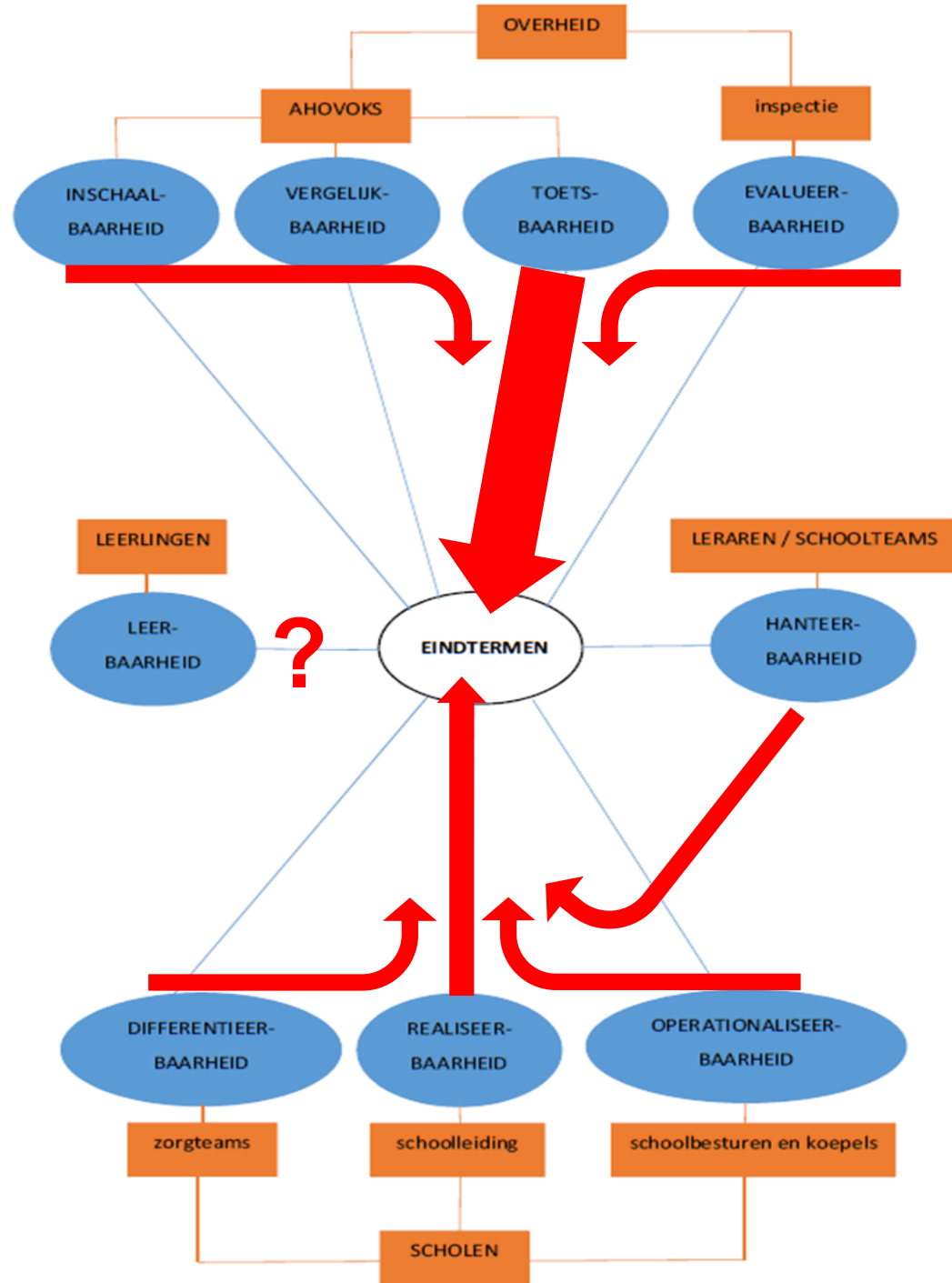
doelgericht	 	resultaatgericht
te herkennen eindtermen	 	niet geëxpliciteerde eindtermen *
te beoordelen eindtermen	 	te meten eindtermen
te operationaliseren eindtermen	 	bepalende (dan wel open) eindtermen *
methodisch te vertalen eindtermen	 	eindtermen met impliciete/expliciete methode *
pedagogisch in te zetten eindtermen	 	eindtermen met impliciet/expliciet pedagogisch project *
didactisch werkbare eindtermen	 	abstracte eindtermen die oriënterend zijn *
pedagogisch bruikbare eindtermen	 	specifieke eindtermen die pedagogisch bepalend zijn *
te examineren eindtermen	 	eindtermen die oriënterend zijn *
individueel haalbare eindtermen (voor elke leerling)	 	algemeen bereikbare eindtermen (voor merendeel van leerlingen)

Scenario's



De nieuwe eindtermen: een kleine grammatica

Nieuw krachtenveld?



- MOGELIJKHEIDSVOORWAARDEN**
 - Legaliteit
 - Grondwettelijkheid
- RANDVOORWAARDEN**
 - Representativiteit
 - Financiering
 - Volgtijdigheid
 - Professionaliteit

Voorschrijdend inzicht (1)

- Eindtermen als instrument voor kwaliteitszorg en/of kwaliteitsbewaking:
 - maar ook...(beleidsgedreven) kwaliteitsverbetering
- Eindtermen: toetscriteria of basisvorming
 - of: toetsbare basisvorming?
- Eindtermen in meervoud:
 - doelen, basiscompetenties, eindtermen, basisgeletterdheid, uitbreidingsdoelen...
- Beheersingsniveaus (cf. Bloom):
 - niet in functie van differentiatie, maar normering en toetsing
- Herziening van ordeningskader:
 - Loslaten vakken-ordening
 - Naar: ordening via competenties/domeinen en input via vakken

Voorschrijdend inzicht (2)

- Evidence(test)-based policy en naar ... policy-based evidence/testing?
 - beleid en onderzoek delen definitie/criterium voor goed onderwijs?
 - 'toets' niet langer een pedagogisch-didactisch middel
- De 'opgegeven' leerkracht?
 - (de-)professionalisering in functie van kwaliteitsbewaking/verbetering
 - of: welk statuut correspondeert met de professionaliteit van leerkrachten?
- En de 'verstoten' leerling?
 - toetsen, resultaten, ijking, ...: prestaties bepalen toekomst
 - of: "iedereen kan alles leren, voor niemand ligt de toekomst vast"?
- Doelen/resultaten....maar wat met de middelen?
 - inhouden (? grammatica's van de nieuwe wereld)
 - methoden (? methoden voor een nieuwe wereld)